

राजगुरुनगर, जि. पुणे येथील हुतात्मा शिवराम
हरी राजगुरु जन्मस्थळ परिसर विकास आराखडा
समिती स्थापन करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : समिती-२०२३/प्र.क्र.५९/सां.का.३
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : - १४ मार्च, २०२३

प्रस्तावना :-

मौजे राजगुरुनगर, ता.खेड, जि. पुणे येथील हुतात्मा शिवराम हरी राजगुरु जन्मस्थान व थोरला वाडा सन २००० मध्ये राज्य संरक्षित स्मारक म्हणून घोषित करण्यात आले आहे. राजगुरुवाडा या नावाने ओळखला जाणाऱ्या या वास्तूच्या पूर्वेकडील भागातील खोलीत थोर क्रांतिवीर हुतात्मा शिवराम हरी राजगुरु यांचा दि. २४ ऑगस्ट, १९०८ रोजी जन्म झाला. मूळ वाड्याचा उर्वरीत खाजगी भाग व वाड्यासमोरील क्षेत्राचे भुसंपादन करणे, जून्या वाड्याच्या पुढील भागात एक वाड्यासारखी इमारत बांधून त्यात प्रशासकीय कार्यालय, स्मरणिका विभाग, ग्रंथालय, वाचनालय आणि संग्रहालय उभारणे, दृकश्राव्य सादरीकरण केंद्र, उपहारगृह, स्वच्छतागृह, ड्रेसिंग रुम व स्टोअर रुम, ॲम्फी थिएटर व स्टेज इत्यादी कामे करणे आवश्यक आहे. कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (उत्तर), पुणे यांनी वास्तुविशारद यांच्याकडून तयार केलेल्या या आराखड्यातील कामांची किंमत रु.८६.३५ कोटी एवढी आहे. सदर खर्च हा सन २०१५-२०१६ च्या दरसूचीनुसार तयार करण्यात आला होता. आता नविन दरसूची तसेच वस्तू व सेवाकरामध्ये झालेली वाढ पाहता या अंदाजपत्रकात वाढ होण्याची शक्यता आहे. सदर स्मारक परिसर विकास आराखड्याचे काम गतिमान पद्धतीने होण्यासाठी या आराखड्या संदर्भात सर्वकष अभ्यास करून शासनास शिफारशी करण्यासाठी समिती स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

या शासन निर्णयान्वये हुतात्मा शिवराम हरी राजगुरु स्मारक परिसर विकास आराखड्याच्या संदर्भात सर्वकष अभ्यास करून अहवाल सादर करण्यासाठी विभागीय आयुक्त, पुणे यांच्या अध्यक्षतेखाली पुढीलप्रमाणे समिती स्थापन करणेस शासन मान्यता देण्यात येत आहे:-

अ.क्र.	मान्यवरांचे नाव	पदनाम
१	विभागीय आयुक्त, पुणे	अध्यक्ष
२	श्री.श्रीरंग बारणे, मा.लोकसभा सदस्य	सदस्य
३	श्री.शिवाजीराव आढळराव पाटील, माजी लोकसभा सदस्य	सदस्य

४	श्री. भिमराव तापकीर, मा. विधानसभा सदस्य	सदस्य
५	श्री. अतुल भातखळकर, मा. विधानसभा सदस्य	सदस्य
६	श्री. दिलिप मोहिते-पाटील, मा. विधानसभा सदस्य	सदस्य
७	श्रीमती माधुरी मिसाळ, मा. विधानसभा सदस्य	सदस्य
८	श्री. सुनिल कांबळे, मा. विधानसभा सदस्य	सदस्य
९	श्री.विजय शिवतारे, माजी राज्यमंत्री, महाराष्ट्र	सदस्य
१०	श्री.शरद सोनवणे, माजी आमदार	सदस्य
११	श्री.नितीन गुलाबराव गोरे,माजी सदस्य, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ	सदस्य
१२	श्री.रमेश कोंडे	सदस्य
१३	श्री.उल्हास तुपे	सदस्य
१४	श्री. राजेश पांडे	सदस्य
१५	श्री. धीरज घाटे	सदस्य
१६	डॉ. राम आपटे	सदस्य
१७	जिल्हाधिकारी, पुणे	सदस्य
१८	मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, पुणे	सदस्य
१९	अधिक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, पुणे	सदस्य
२०	संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय	सदस्य
२१	संचालक, पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालये संचालनालय	सदस्य सचिव

०२. समितीची कार्यकक्षा खालीलप्रमाणे :-

उपरोक्त समितीने हुतात्मा शिवराम हरी राजगुरु जन्मस्थळ परिसर विकास आराखड्याचा संपूर्ण अभ्यास करुन दि.३१ मे, २०२३ पर्यंत अहवाल सादर करावा.

०३. वित्त विभागाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयानुसार अनुज्ञेय असलेला प्रवास भत्ता व दैनिक भत्ता अशासकीय सदस्यांना लागू असेल, मात्र त्यांना विमान प्रवास आणि रेल्वेच्या वातानुकूलित प्रथम वर्गाचा प्रवास अनुज्ञेय असणार नाही.

०४. अशासकीय सदस्यांचा प्रवास भत्ता व दैनिक भत्ता यावर होणारा खर्च हा मागणी क्र.झेड्डी-२ पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, १०३-पुरातत्वशास्त्र (०१) पुरातत्वशास्त्र संचालनालय (०१) (०१) पुरातत्वशास्त्र संचालनालय (अनिवार्य) (२२०५ १७३२) १३-कार्यालयीन खर्च या लेखाशिर्षाखाली त्या-त्या वर्षातील उपलब्ध तरतूदीमधून भागविण्यात यावा.

०५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संकेतांक २०२३०३१३१७४२५१७३२३ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सु. दि. पाष्टे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. मंत्री, सांस्कृतिक कार्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. श्री.श्रीरंग बारणे, मा.लोकसभा सदस्य
३. श्री.शिवाजीराव आढळराव पाटील, माजी लोकसभा सदस्य
४. श्री. भिमराव तापकीर, मा. विधानसभा सदस्य.
५. श्री. अतुल भातखळकर, मा. विधानसभा सदस्य.
६. श्री. दिलिप मोहिते-पाटील, मा. विधानसभा सदस्य.
७. श्रीमती माधुरी मिसाळ, मा. विधानसभा सदस्य.
८. श्री. सुनिल कांबळे, मा. विधानसभा सदस्य.
९. श्री.विजय शिवतारे, माजी राज्यमंत्री, महाराष्ट्र
१०. श्री.शरद सोनवणे, माजी आमदार
११. श्री.नितीन गुलाबराव गोरे, माजी सदस्य, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ
१२. श्री.रमेश कोंडे, सदस्य
१३. श्री.उल्हास तुपे, सदस्य
१४. श्री. राजेश पांडे, सदस्य
१५. श्री. धीरज घाटे, सदस्य
१६. डॉ. राम आपटे, सदस्य
१७. अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१८. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१९. प्रधान सचिव (सांस्कृतिक कार्य विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
२०. प्रधान सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२१. सचिव (बांधकामे), सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२२. विभागीय आयुक्त, पुणे.
२३. जिल्हाधिकारी, पुणे.
२४. उप सचिव (सांस्कृतिक कार्य) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
२५. मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, पुणे.
२६. संचालक, पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालये संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
२७. संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

२८. अधिक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, पुणे.
२९. महालेखापाल -१ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
३०. महालेखापाल -२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
३१. महालेखापाल -१ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
३२. महालेखापाल -२ (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
३३. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
३४. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
३५. निवड नस्ती, सां.का.३.